

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP. — UDVARHELYVÁRMEGYE, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS AZ UDVARHELYMÉGYEI ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési díjak: Egész évre 4 frt. Fél évre 2 frt. Negyed évre 1 frt. Egy példány ára 8 kr. Papoknak és tanítóknak egész évre 3 frt. — Hirdetések és előfizetési díjak a kiadóhivatalhoz (Betegh Pál könyvnyomdája) intézendők
Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

Felolvasó szerkesztő: **Dr Vajda Emil.**
Társzerkesztők: **Solyomosi Endre.**
Főmunkatárs: **Pogány Kornél.**
Emberly Árpád.
Kiadó- és laptulajdonos: **Betegh Pál.**

A lap szellemi részét illető közlemények a főszerkesztőhöz intézendők. Kéziratok nem adatnak vissza. — Hivatalos hirdetések 100 szögig 2 kr.azonfelül minden szó 1 kr, magán hirdetések □ cm. kónt 3 kr ért közöltetnek. Bélyeg díj külön 30 kr. Nyilttér sora 15 kr. — Hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.

Negyedszázad.

A mai jubileumos korszakban, midőn a tiz, husz, huszonöt stb. éves fordulókát ünnepegekkel kötjük össze, már majdnem megszokottá válik a jubilálás s a közönséges dolgok közé óhajtanák némelyek sorozni, ha az elmúlt s lefolyt időknek a körülmények s viszonyok fontosságát nem kölcsönöz-
nének.

Ily szemüvegen kell tekintenünk a Székelyföld egyetlen real irányú középiskolájának jubileumát, mely fennállásának im-
már negyedszázados fordulóját készül meg-
ülni a jövő hó folyamán.

Magában az esemény nem bir ugyan szorosán véve országgra szóló fontossággal, de mivel oly intézetről van szó, mely küzdelmeiben, haladásában s fejlődésében érdekes adatokat fog majd szolgáltatni a hazai tanügy s különösen a székely közművelődési viszonyokkal foglalkozó történeti munkához, megérdemli a figyelmet s méltán képezheti érdeklődés tárgyát.

25 év a nemzetek életében is számot tevő időszak, mennyivel inkább az egy oly intézet életében, mely élénken jelzi ama küzdelmeket, melyekkel a realirányú képzésnek hazánknak szembe kell válna szállania, míg végre elérhetette azt a helyet, melyet méltán foglalt el az európai művelt nemzete-
teknél; míg kivivhatta ez irány is azon kö-
teles tiszteletet, melyet joggal követelhet magának s a melyben nemes intencióinál fogva mindenütt részesül.

Az európai művelt nemzetek, a francia, német és angol régen belátták, hogy a klas-
sikai műveltséget hirdető iskolák mellett elodázhatlanul szükség van olyanokra is,

melyek a közéletre, az iparra s annak sok-
féle ágazataira készítnek elő.

Az 50-es évek a magyar tanrendszerben fordulót jelentenek. A tanügy terén az 1867-ik év is nagy fontossággal bír. Ek-
kor kezdé a magyar nemzeti kultúra megalapítója, édes atyja, Eötvös József br. jótékony működését. Mindenre kiterjedő figyelme Székelyföldet is bejárta s tekintettel azon nemes hivatás fényes eredményeire, melyet a székely nép a magyar faj fenntartása, a magyar állameszme támogatása terén föl birt már a multban is mutatni, Székelyföld szívébe, anyavárosába helyezé el, a realirányt, az időben az erdélyi részben egye-
dül képviselő intézetet.

A lángelkü reformátornak bizonyára Kossuth szavai lebegtek szeme előtt: „Székelyföld Magyarország legerősebb védőbástyája, melyet műveltségi s anyagi tekintetben megerősíteni s gazdagítani mindnyá-
junk főkötelessége.”

A Székelyföldön fontos hivatást be-
töltő intézet létesítése körül sok érdemük van id. Daniel Gábor s dr Török Albert ny. főispánoknak. Utóbbi mint a realisk. bizottság tevékeny elnöke hathatós szavával sokat tett ez intézet megizmosodása érdekében.

Alig tartá meg ezelőtt három évvel, az intézet a „Székely támad” várban épült díszes palotájának fölavatási ünnepélyét s ime, már csak napok választanak el műkö-
désének 25 éves jubileumától is.

Szó sincs róla, a reáltudomány érdekében hasznos szolgálatokat tett ez intézet Tanulói száma a negyedszázad alatt a 3000-et fölülhaladja; közel 300 olyan ifjat adott a nemzetnek, kik előkelő társadalmi állásokat töltenek be s kiknek nagyrésze,

mint a magyar mérnöki kar derék tagjai szerepelnek jelenleg.

Messzire vinne s egy rövid vezércikk keretébe nem is illeszthető bele az eredmények fölmutatása, miket az intézet eddig elért; a modern, helyes berendezés s az egész szervezete olyan, hogy fokozatos fejlődéséről lépten nyomon meggyőződhetünk. Addig is, míg bővebben foglalkozhatunk az intézettel s a főbb eredményeket felsorolhatnók, üdvözöljük a főrealiskolát a második negyedszázad, nemzeti létünk második ezredéve küszöbén s közös óhajunk, hogy álljon fenn soká, legyen mint eddig is a hazaszeretet védőbástyája, a tudomány jótékony terjesztője s neveljen minél több derék hazafit, hogy így betöltve méltó rendeltetését, a Székelyföldön a szép mult a biztos jövő zálogát képezhesse.

V.

Buzatermelés és fogyasztás.

Érdekesnek tartjuk Szent-Királyi Árpád közgazdasági előadó folyó havi jelentését, melyet a közgazgatási bizottsághoz benyújtott, egész terjedelmében közölni. A közgazdaság terén ily szakférfiu tollából, a buzatermelés és fogyasztási viszonyokat érdeklő fejtegetés, általános érdekű volta miatt is sok megszívlelendőt tartalmaz. A jelentés a következőleg szól:

Tekintetes közgazgatási bizottság!

Az Osztrák-Magyar-Monarchia konzulátusaitól beérkezett a földművelésügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltósága által nekem megküldött adatok alapján bátor vagyok a tekintetes közgazgatási bizottsághoz kivonatos jelentést tenni, a világ egyes országainak buzafölöslegéről s ezeknek összehasonlítása alapján a buza árának jövőbeli valószínű alakulásáról. Mielőtt azonban erre térnék, megelégedéssel konstátálom, hogy a mult év december havában tett hasonló jelentésnek záró következtetése, hogy t. i. a buza árában némi emelkedésre számíthatunk, teljesen igazolta magát; mert a mult év december havá-

TÁRCSA.

Ünnepi hangok.

(Az „Erdővidéki tanító-egylet” millenáris közgyűlésére)

Vándor, megállj, ne menj tovább ma,
Vigy lelkesülést el hazádba,
A lég itt azzal van tele!
Megujulnak a régi álmok,
Születnek csodás szép világok,
Jár-ke a hősök szelleme.

Riadótól zendül a Kárpát,
Fehér lován ott nyargal Árpád
Főnségben mindig legelől.
Hatalmán erdő óriása
Néhány döntő fejszecsapásra
S fejedelmek trónja is ledől.

És csöndet int Árpád a szónak:
Békét, munkát a hódolóknak,
Ez itt magyar föld már, magyar
Míg csillagok égről lehullnak
S születnek ismét ujak s ujak —
Míg Isten napja eltakar!

Szilaj erőből telve sokra,
A hegy édes gerezdjét ontja,
Csepegteti tüzes borát,
S a nép, e harcban hadverő,
Munkán haladva tör elő
S teremt a földnek kulturát.

Hová nem ért el kard hegye,
Nyilik a földnek kebele,
Áldása, kincse annyi van...
Ringó kalász fönn, s lent a mélyben
Vakítón csillog teljes fényben
Holdas ezüst, nemes arany.

... A kik megvették ezt a földet,
Mindjárt itt vannak... ime, jönnek...
Én látom... lelکم látja jól...
Hős arcukon kigyul az élet
Ez nem halotti bus kíséret —
Ily gyászkiiséret nincs sehol.

A hősöknek nincs itt nevők ma,
Ráírták fönn a csillagokra
S világ végéig ott marad,
Hogy ott ragyogjon holdas éjben,
Napsugarán, éji sötétben,
Míg egy magyar lesz hős, szabad.

... Szent ez a föld, simul a jókhoz,
Cseréget, harczra biztatót hoz,
De aztán némelykor t a n i t;
El nem bocsát egy hőst öléből,
De ki is szórja kebeleiből
Az áruólknak csontjait.

Kitünt e népek hősi volta...
Félholdtól reszket Európa,
Egy van szilárd csak, a magyar,
Mások honból bujdosva járnak,
Ez milliót ad a halálnak,
S nem hull le, izmos még a kar.

Utolsó csöpp véreig áldoz,
Mégvéd hitet, hazát, családot,
S mégis töri az ugarat.
A vér nyomán zsendül a róna,
Aczélos szem pattog le róla,
Mégél, ha még magyar marad.

Rátérjek a hollós királyra,
Ki kezében könyvekkel álla,
Azokért kincset szóra el?...
Legelső volt, ki megtanulta,
Harcz... harcz... de szebb, gyöngyebb a munka —
Művelt, nagy nemzeté nevel.

... Pusztulánk majd erőben, nyelvben —
Jó magyarom, győzz meg a jelben,
Meghaladva Mátyás korát,
Szived, lelked művelve sokra,
Csak nézz a hívó csillagokra,
Kezd meg az új idők sorát;...

S im, tudomány, ipar, művészet,
Hős hadverők nyomába lépnek,
Hatalmuk, hódító, csodás...
Vonat alatt reng, ring a róna,
Száz izzadó gép zakatolva
Teremt dicső, boldog hazát.

S a nagyok mind versenyre kelnek,
Varázs-folyása lesz a nyelvnek,
Ott zeng kobozán Tyrteusz,
S habár a golyó eltalálja,
Nem lesz neki immár halála —
Halhatlanok sorába jut.

Érintve népe ereit,
Formál, teremt, hat mindenik,
Ecsetet vagy vésőt ragad,
Megdicsőül a kor, az eszme
Szoborban, vagy vászonra festve,
Biztos művészkeze alatt.

Nem kell meghalni most, csak győzni,
Ezer év fényét betetőzni,
Dicsőbb lesz így a más ezer.
Nincsenek vérmezőn halottak,
És mégis százszoros halott az,
A kit a kultura — lever!

Búsult ellen hadára törve,
A régi jelszó volt: Előre!
Maradjon ujn a k is meg ez,
Igy uj ezer szakad le rátok,
S még a világ milyent nem látott:
Lesz olyan d i a d a l m e n e t.

Tarcsafalvi Albert.

ban a budapesti tőzsdén, a búzának métermázsája 7 frton alól jegyeztetett; a mai jegyzések pedig már 8 frt 10 krig emelkedtek. (A jelentés felolvasása óta újabb 45 kr emelkedés van. Sz.)

Jelentősennek tárgyára nézve mindenképp előtt nagy befolyással volt az, hogy a búzával mivelt terület, a világnak legtöbb részében, valószínűleg az alacsony árak következtében, de részben a kedvezőtlen időjárás miatt is, körülbelül 6%-kal csökkent. Különösen nagy arányú a visszaesés Kelet-Indiában, ahol ez évben több mint 6 millió hektárral volt kisebb a buza-terület. E mellett a tényleg búzával mivelt területeken is roppant károkat okozott a jégeső és árvíz: Magyarországon, Ausztriában, Németországban, Franciaországban, Szerbiában és nyugati Oroszországban; továbbá a szárazság és hőség: az Egyesült-Államokban, déli Oroszországban, Ausztráliában, Argentínában, Spanyolországban, Portugáliában és Kelet-Indiában; az üszög és rozsda: Magyarországon, Ausztriában, Szerbiában, Romániában, Oroszországban, Németországban és Franciaországban.

(Folyt. köv.)

Irodalom.

Olvasó közönségünk figyelmébe ajánljuk eredeti magyar ifjúsági iratok egyik legjelesebbjét, mely Wellisch Béla szentgotthárdi könyvkereskedő kiadásában jelent meg. Címe: „Az Utolsó Kurucz.” Irta: Dr. Tóth Sándor főgimnáziumi igazgató, Pataky László akadémiai festőművész 19 remek kiviteli rajzával illusztrálva. E csinos kiviteli könyv, — nagy 8-ad rét alakban jelent meg, — mely úgy beltartalmára, mint külső kiállítására nézve gyönyört és páratlan élvezetet nyújt az ifjúság számára, ára diszkótésben csak 2 frt 60 kr. Könyvtárak számára fűzve 2 frt. Megszerezhető minden hazai könyvkereskedésben, — úgy a kiadónál Szent-Gotthárdon.

Zenemű-ujdonságok. (Megjelentek Rózsavölgyi és társa cs. és kir. zeneműkereskedésében.) Gaal Ferencz harmadik rapszódiaja és Kéry Gyula hat új dala, a legkedveltebbek. A »III. Rhapszodia«-thémái szobrász-szobrász népdalok. »Nem hallottam soha ily bus haragszó!«, »Lekaszálták már a rétet«, »Fehér galamb«, »Édes anyám ha bejön«; a sok sikerrel díszesítő szerző aránylag könnyen játszhatóan és hálás, brillans módon dolgozta fel. A fiatalon egyszerre népszerűvé lett Kéry pedig az »Erdő mélyén kakukmadár busan szól«, notában olyan egyszerű és olyan szép nótát teremtett, a milyen az ő leghíresebb dala, a »Minek is van szerelem a világon«; de a fűzet több darabjai: »Lehullott egy fényes csillag az égről«, »Rám parancsolt a főbíró keményen...« szintén nem túlczatnóták. Nem magyar jellegű ujdonság Boscovitz »Mirliton«-cz. breton dala (zongorára) szintén a budapesti Rózsavölgyi és Társa udv. czég Kristóftér 3. sz. — kiadványa. Udvarhelymegyei főrak-tár: Betegh Pálnál Székely-Udvarhelyen.

Az ideál.

Irta V. Z.

Üres a kis szobrász műterem, gazdája elment messzire...

Pedig egykor élet volt e helyen; fényesség, ragyogás töltötte be minden szögletét s vidám kacajok foszták meg sokszor ünnepélyes komolyságtól; most por lep be mindent, elszáradt az agyag, a gipsz, mibe életet tudott lehelni a művész; nem-masag, siri csend honol, gyászolja kis gazdáját minden, ki elment messzire, hár él, de nem fogja vidám nevetéssel megtörni e csendet soha már, a semmisségbe bámul bambán — örült.

Művész volt. Keze alatt életet nyert az agyag s csaknem a megszólalásig hű volt minden alakja, munkája; lelkét beleöntötte lángesze képzelmébe... s mégis, mégis hiányzott valami.

Lelkében valami ürt volt s nem volt képes betölteni. Földi eszményt keresett lelke eszményéhez, de hiába; járt Velence gondolóján, London utózáin, észak havában, a görög földön, az erdők mélyén s a síkságok elrejtett hazacskaiban, keresve mindenütt az ideált és sehol se lelta meg.

Végrefáradva hazatért. Sirva borult örvendő anyja kebelére, mert azt hitte, hogy nincs már jövője, a kit keresett: nem találta meg és siratta elmúlt ifjúságát, siratta önmagát.

Elkábultva járt az utózákon. Szép őszi délutánokon, mikor a haldokló természet mintha visszavágyt volna, visszakérné az elveszett tavasz nyár melegét, fényét, mikor a költői lélek a természet lassu haldoklását látja a sárga lehulló levelekben; mikor az őszi hideg szél oly rémesen rezdíti meg a már csupaszig ágakat, hirdelve, hogy: tanulj em-

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Erzsébet napja.** Erzsébet magyar királyné nevenapját ünnepelte meg f. hó 19-én az ország, ama királynénak, kinek egész élete telve van jó-ságos cselekedetekkel, ki minden lépésével bebizonyította a magyar nemzet iránt érzett rokonszen-vét. A helybeli r. kath. felső templomban ünnepi mise volt, melyen a róm. kath. főgymn. ifjúsága is résztvett. Helyén való volna, hogy a többi iskolák ifjúságai is megünnepeljék e napot. Igaz, hogy a középiskolai rendtartás nem gondoskodik erről, de talán lehetne lépéseket tenni a miniszteriumnál, hogy e szent napon, a magyar királyné nevenapját, az ifjúságuk is alkalma legyen kegyeletes imával megünnepelni.

— **Főigazgatói látogatás.** A kolozsvári tanke-rület főigazgatója Kuncz Elek kir. tanácsos szerdán reggel indult el városunkból, hogy kör-utját folytassa; innen Székely-Kereszturra, Gyula-Fehérvárra, Nagy-Enyedre megyen. Majdnem két hetet töltött körünkben s ez idő alatt a három középiskolát látogatta. Meghallgatta a tanárok elő-adását, a tanulók feleleteit. Meggyőződést szerzett mindenről; beható megfigyelés tárgyává tette a legapróbb dolgokat is. Tapasztalatlan mindharom intézet tanáraival külön gyűlésen közölt s a látottak s hallottak fölött meglepődését nyilvánította. A közszereketben álló főigazgató tiszteletére a tanárok barátságos estélyre gyűltek össze a Schna-pék-féle vendéglőben.

— **A főreáliskola jubileumi ünnepélye.** A székelyudvarhelyi m. kir. áll. főreáliskola 25 éves fennállásának alkalmából f. év december hó 20-án d. u. 3 órakor az intézet tornacsarnokában ünne-pélyt rendez. Az ünnepély sorrendje a következő: 1. Nyitány. Erkel »Kunok«-cz. dalművéből. Elő-adja az ifj. zenekara. 2. Alkalmi beszéd. Dr. Soly-mossy Lajos kir. igazgató által előadva. 3. Székely népdal egyveleg. Előadja az ifj. ének-kara. 4. Üdvözlő beszéd az intézet volt növendékei nevében. 5. Alkalmi óda. 6. Magyar Ábránd. Remé-nyi »Repülj fecském«-cz. műve. Hegedűn előadja Nagy Dénes VII. o. t. zenekísérettel. 6. »Élj őseink hazája. Eneklj az ifj. vegyeskara. 8. »Jubileumi induló.« Irta dr. V. E. Előadja az ifj. zenekara. Este 7 órakor társas vacsora.

— **Kérelem!** A székelyudvarhelyi m. kir. áll. főreáliskola folyó évi december 20-án szándéko-zik negyedszázados fennállását megünnepelni s az ünnepély egyik kiegészítő részét képezni, ha pontosan be tudna számolni arról, hogy növendékei s főképen azok, kik az intézetben érettségi vizs-gátot tettek, jelenleg minő társadalmi állást töl-tenek be a közéletben. Felkéri tehát az igazgató-ság e lapok útján is mindazokat, a kik nevezett intézetben tanultak, hogy jelenlegi állásukról az igazgatóságot — lehetőleg december 10-ig — értesíteni sziveskedjenek, megjelölve tartózkodási helyüket is. Szivesen venné az igazgatóság azt is, ha azok, kik társaikról tudnak, azokról is rövid értesítéseiket közölnék.

— **Karácsonyi dalestély.** A helybeli dalegylet megtartja a szokott dalestélyét karácsony másod-napján. A dalegylet karnagya e czékből a próbá-kat már megkezdte s hiszszük, hogy az érdeklődés e derék egylet iránt városunk körében ezuttal is

meleg pártolásban fog nyilvánulni. Az estély táncszal lesz egybekötve. A műsor pedig a leg-jobb hazai zeneszerzők műveiből lesz összeállítva. Főhívjuk előre a figyelmet ez érdekesnek ígér-kező estély iránt.

— **A Jókony nőgyesület** f. hó 18-án fokozott érdeklődés mellett tartotta meg 3-ik szépen sike-rült filléres estélyét, mikor is figyelemes közönség hallgatta Szabó Parkasné élénk színezéssel elő-adott monológját és azután Solyom J. hatásos szavata következett. A szép és intelligens kö-zönség nem is volt háládatlan se tapsban, se elis-merésben. Volt még fülbe csengő zene és a végén tánc is. A program legszépebb és közfigyelmet keltett pontjai azonban kétségen kívül a rendező Daróczy nővérek voltak. Kedves jó egészségökre kívánjuk a szép sikert s mint a féle lateiner lá-nyoknak azt óhajtjuk, hogy »vívánt et floreant!«

— **1000 korona** A helybeli m. kir. áll. főreál-iskola, a jövő hó 20-án tartja meg az intézet fenn-állásának negyedszázados évfordulóját. A tanári kar az ünnep komolyságához méltó ünnepélylyel óhajtja e 25 éves évforduló emlékeztetésé tenni. Egyik legérdekesebb határozata a tanári karak, hogy 1000 koronás alapítványt tesz, melynek kamataiból első sorban elhunyt tanárok árván maradt gyermekeit-eglyezné. Az ünnepély módo-zatai felől is megállapodás történt D. u. a tornacsar-nokban az ünnepély foly le szép műsorral, mely-ben az ifjúság is többször szerepel. Este bankett.

— **Leányok tornázása.** A felsőleányiskola igaz-gatónöje, Weinberger Fanni által megindított üd-vös mozgalom egy lépéssel közelebb jutott meg-valósulásához. A miniszterium a m. kir. áll. főreál-iskola igazgatóságának pártoló fölterjesztésére ugyanis megengedte, hogy a főreáliskola torna-csarnokát a növendékek kellő felügyelet mellett, hetenként 2 órában használhassák.

— **Halálozás.** Id. Ferentz Györgyné Péter Mária, folyó hó 20-án reggel 2 órakor, élete 52-ik, boldog házassága 32-ik évében, agytyphus követ-keztében elhunyt. Temetése ma d. u. 3 órakor lesz. Béke poraira!

— **Első hó** Tegnap reggelre esett le az első hó városunkban, de estig csak a háztetőkön maradt meg.

— **Vörheny és himlő.** Az időjárás esősre for-dult és ennek megvan már a következménye, mert szórványosan a vörheny és a himlő föllépett váro-sunkban. Az óvintézkedéseket meg kell tenni és azoknak megtartását szigorúan ellenőrizni, nehogy a még lappangó baj járvánnyá fajuljon el. Az orvosok abból az épületből, hol valaki a fenti be-tegységbe esett a még egészséges gyermekeket is tiltásák el az iskolába járástól, valamint a lakókat az idegenekkel való érintkezéstől, mert csak így lehet a bajt még csirájában elfojtani. Tudjuk mily hátrányos tanügyi szempontból az, ha az iskolá-kat be kell zárni; azért lelkiismeretesen kövessük azon szabályokat, melyeket óvintézkedések szem-pontjából a közegészségügyi törvény parancsol.

— **Iparosok filléresétele.** A székelyudvarhelyi ip. önképző és betegsegélyező-egylet által folyó hó 23-án rendezendő fillérestély műsora: Szavaltat Máthéfi Ferencz által. Felolvasás Becsek Aladár által. Monolog, előadja Hettas Gusztáv. Czimba-lomszólo Nagy László által. Tánc 12 óráig. Ren-dezők: Ráduly Mariska, Mészáros Emma.

béri szív feledni és remélni; tanulj, hisz egész életed lelkedben alkotott és a komor való által szétépett ábrándok összesege: ily délutánokon bolyongott céltalanul, keresve a még föltalálni remélt ideált.

Egyszer csak szíve megdobbant, arczába vér szökölt, lezart ajka fölpatant s szíve ösztönzésére: ez! Ez az ideál! Megállt. Esze működésében meg-állt egy pillanatra, agyán a vér megtolult s nézte, nézte a lányt, hogy majd elnyelte két szemével. Nézte, míg eltűntek atyjával az emberárban. Nem volt többé nyugalma; érezte hogy meg van az ideál, e lányt bírnia kell, vagy megsemmisül inká b!

Ha ráborult az éjféli a néma városra, s csend honolt már kislakában, hiába zárta le szemeit, csak azt a lányt látta mindenütt, a mint felséges komolysággal halad atyja mellett, kinek klasszikus szépségű arcáról a szerelem nem szedett még rózsát. Érezte, hogy ez az az ideál, kit lelke oly rég megalkotott, csak ezt tudja szeretni s műveszi lelkében nincsen ürt már, betöltötte a lány iránt támadt szerelem.

Hisz ő még sohase szeretett. Atélte az ifju-ságot, a nélkül, hogy Amor megsebezte volna nyi-lával, lelkében csak műveszi ábrándok voltak s majd hogy elérte művészeté fénykorát és majdnem élete tetőpontját, csak akkor érezte a szerelem hiányát.

Szegény művész, ő csak egyszer szeretett és csak egyszer csalódott!

Mint híres művészt, mint lánglelkű szobrászt mutatják be a lánynak, ki maga is műveszi hajla-mokkal birt. A szobrász fenséges művészetét akarta ellesni valódi művésztől. Tanulni vágyott,

hisz lányka volt még tizenhat évvel. Mosolyogni ritkán lehetett látni, mélyen elgondolkozva ült festő állványára előtt, ki tudott lelkébe látni?

S nemsokára mint tanító és tanítvány állot-tak egymással szemben. A tanító csodálta tanít-ványában azt a lelkesedést, melylyel hozzáfogott ez a hideg agyaghoz, hogy alakot teremtsen belőle. A tanítvány pedig a műveszi ihlettséget cso-dálta mesterében, ki oly gyöngéd s oly szépen, csodálatosan tud beszélni a művészetéről. Oh, hogy tudtak lelkesedni a szép és fenséges iránt, s míg a művész lelkét a lányka iránt érzett szerelem el-foglalta, csaknem megfeledkezett a mesteri komolyságról! Oh hogyan szeretett volna leborulni előtte s könyörögve kénni: szeress engem, a mint én szeretlek!

Ajkát lekötötte az az ígézet, mely a lányka szemében mint izzó parázs égett, s nem engedte, hogy kimondhassa a szót: szeress — szeretlek!

Elmúlt egy hosszú tél. Ibolya nyílt már a réteken s gyöngyvirág virult illatozva a kertek mélyén. A szobrász lényének egész hevével sze-rette a lányt, s gyáva maradt megmondani sze-reimét.

Egy szép tavaszi reggel gyöngyvirágot vitt tanítványára számára. A lány szótlanul átvéve s le-tette egy kis asztalra. A szobrász azt hitte, hogy nagyon el van foglalva valami eszmével s nem alarta megzavarni ihlettségét. Pedig a lány is sze-reelmes volt, csak hogy nem a művészebe. Azt gon-dolta, hogy az a lelkesület, melylyel a szobrász őt körülveszi, azok az ittasultan ragyogó szemek az a néha remegő hang, csak a művészet iránti rajongás mestere részéről. Nem tudott még olvasni! Arra még gyermek volt, hogy egy meglelt s mű-

bocsátó künn v példány Kérjük mielőbb megjele

get Soly ügyvéd esős idő párt a je plomba. kedvvel ifja tánc zsikaszó az új pé

sz. vona perczko lekedett személy volt, ho vágány nem volt gezetlen mellől. keresztt közé fut dony 30 gával re rülés se érte. Fe a kocsik

között v körömf

tekintet hogy a ket, hul elsimitt a téli ne mert ell

nak van mely té Ez az é tünt és alá kerü lehordta most bu azon, ho most ug nem bo

sárok hó nyomdái kiállítva szágos v fokozate mellözhe nyomdái

követke elénekel

vészi tö értse. D beszélni annak i művész ő is táv voltak a gyorsan mely o bekövet

A kapta m ismét el látta aje összebo megérté

T gott. a g megsem mibe vé tebb érz lány. E szeretete

M E köja, ge néha-né L ő hiába képét.

Sz miségbé virág s

— **A Tört sugarak** című verskötetere kibocsátott gyűjtőivek közül még több t. gyűjtőnél künn van a gyűjtő-iv, mely miatt a nyomtatandó példányok számát meghatározni nem lehetett. Kérjük az illetőket sziveskedjenek a gyűjtő ivatek mielőbb az iven levő címre megküldeni, hogy a megjelenés akadályozva ne legyen.

— **Esküvő.** E hó 10-én esküdtök örök hűségét Solyom Antal mérnök Bencze Márton oklándi ügyvéd szép leányának, Margitnak. A borus és esős idő dacára is impozáns menet kísérte az ifjú párt a jsgyűzőhöz és a karácsonyfáival r. kath. templomba. Este lakoma volt, tósztokkal, széles jó kedvvel felcifrázva. Éjfélkor a társaság örege ifja tánczra perdült a baróti banda ropogós muzsikaszója mellett. Adja Isten, hogy boldog legyen az új pár frigye!

— **Vonat kisiklás.** F. hó 18-án reggel a 7311. sz. vonat, mely Székely-Udvarhelyről 7 óra 15 perczkor indul rendes menetrend szerint: nem közlekedett; mert tolatás közben a mozdony és három személyszállító kocsi kisiklott. A kisiklás oka az volt, hogy a helybeli állomás vágány hálózatát egy vágánnyal bővítették ki, melynek váltója még nem volt teljesen kész, minélkövetkeztében a leszegezeten csucs-sin könnyen elmozdulhatott a tósin mellől. Így történt azután, hogy a váltón gyorsan keresztül robogó mozdony kerekai a váltó két sine közé furdóva, a rendes sínról lesiklottak a mozdony 30 méter távolságban a földön csuszott magával ragadva még 3 kocsit. Jentékenyebb sérülés sem a mozdonyt, sem pedig a kocsikat nem érte. Fél 12 órára sikerült a mozdonyt, valamint a kocsikat is a vágányba visszahelyezni.

— **Száj- és körömfájás.** A szarvasmarhák között városunkban is itt-ott fellépett a száj- és körömfájás. Az óvó-intézkedések megtörténtek.

— **Kossuth-utcai fák.** A közeledő télre való tekintetből melegen ajánljuk azoknak a kiket illet, hogy a Kossuth-utcai fákban lévő köveket, hulladékot hordassák el és a dombocskákat elsimittassák, sőt mélyedést készíttessenek, hogy a téli nedvesség a gyökerekhez szivároghassék, mert ellenkező esetben azok gyorsan elpusztulnak.

— **Földszintes emeletes ház.** A Kossuth utcának van egy nevezetessége, t. i. egy emeletes ház, mely tényleg a földszintes házaknál is alacsonyabb. Ez az épület, mely eddig minden idegennek feltűnt és azt megmosolyogta, a mult héten lebontás alá került. Az utcára néző elejéről az emeletet lehordták, de a földszintes rész megmaradt, mely most busulva néz a csillagok közé s csodálkozik azon, hogy az ő kalapját, vállát eltávolították és most úgy kénytelen a telet várni. Vajjon egészen nem bontják azt le?

— **A legolcsóbb irodai fali naptár országos vásárok hónapokénti jegyzékével** Betegh Pál könyvnyomdájában jelent meg. A naptár csinosan van kiállítva s bármely irodának díszére válik. Az országos vásárok pontos jegyzéke és a bélyegilleték fokozatai felvétele folytán, minden más naptárt mellőzhetővé tesz. Kapható Betegh Pál könyvnyomdájában. Ara csak 15 kr.

— **Sártenger.** Pluvius szives gondoskodása következtében lubiczkolhatunk térdig a sárban, s élénkelhetjük Szigligeti Stutzliájával: Udvarhe-

vési tökéleteséggel felruházott férfi szavait megértse. De annál inkább hitt egy ifjunak, ki tudott beszélni virágról, szerelemről s tündérvárakról; annak inkább elhitte meséit, kacajait, mint egy művész komor szavait. Hisz gyermek volt még; ő is távol élt atyja mellett a zajgó világtól, s nem voltak alkalmai megismerni az ifjúságot, mely oly gyorsan változik, oly hamar elreptül; az életet, mely csak örömet remél s nem akar gondolni a bekövetkező bánatra.

A lány azt hitte, hogy csak szorgalmáért kapta mesterétől a virágot és félredobta. Mikor ismét elment tanítványához a mester, földre dobva látta ajándékát, mit ő oly nyájasan nyújtott neki, összeborzadt, arczán a lelkének fájdalma kiült, megértette a valót: a lány nem szereti őt!

Tehát hiába volt minden, minden! Agya zúgott, a gondolatok egymást össze vissza kergették, megsemmisülve látta önmagát, meggyalázva, semmibe véve a virág által, melyhez szívének legszen- tebb érzéseit csatolta: hiába szeretett! Belépett a lány. Elébe rohant a művész s örülten kiáltá: szerettelek, szeretlek... s csalódtam!

Fejéhez kapott s lezuhant a szőnyegre.

Megörült.

Elhagyatva, ridegen áll a kis műterem, lakója, gazdája messze; maga elé bálmulva suttogja néha-néha: szerettelek, szeretlek... s csalódtam!

Lelke nem bírta elviselni azt a tudatot, hogy ő hiába szeretett s hiába találta föl az eszmény-képét.

Szeméből kihalt a tűz, bambán tekint a sem- miségre; s várja a tavaszt, hogy legyen gyöngy- virág s fonjanak koszorút — sírjára...

lyen jártam iskolába. Térdig jártam én ottan a sárba. Mikor panaszkodtunk a nagy sár ellen egy becsületes polgár, ki látszólag nagyon meg volt elégedve a követtel, így felelt: De kérem, hátha még kövezet se volna, akkor aztán mi volna. Erre aztán mi azt feleltük: De hátha eső Udvarhelyen soha se volna, milyen nagyszerű volna.

— **Szini előadás.** A vágási ifjuság f. évi nov. 14-én este az iskola tantermében Jartó Aron kántor-tanító vezetésével jöl sikerült szini előadást tartott, mely alkalommal „Egy füst alatt 3 házasság” cz. vigjáték került színpadra. Az előadást követő táncz reggelig tartott. Tiszta jövedelem 18 frt 20 kr.

— **Szerencsétlenség.** A napokban Szentkirály község „Róz” nevezetű erdejében szerencsétlenség történt. Ugyanis László Ferencz és néhány társa a nevezett erdőben fát faragtak. Munka közben László Ferenczet egyik társa figyelmezteté, hogy kezét, melylyel a faragadó fát fogta, vegye tovább. Azonban László F. kevéset törődött a figyelmeztetéssel, a mire társa véletlenül két ujját levágta. A szerencsétlen igen sok vért vesztett.

— **Fogbajban szenvedők figyelmébe** című mai hirdetési közleményünkre felhívjuk a művelt közönség figyelmét. Mint biztos forrásból értesülünk ez alkalommal oly szakképzett és teljesen megbízható fogorvosok műterme áll rendelkezésünkre, hogy méltán a legnagyobb pártfogást érdemlik, annál is inkább, miután minden 4-ik hónapban rendelkezésünkre fognak állani.

CSARNOK.

Kopár a domb...

Kopár a domb véges-végig,
Lent a völgyben virág kéklik;
Dombon a lány, én a völgybe,
Hivogatom, de nem jön le.
Nagy a lejtő, sikos az út,
Jőne ám, de jönni nem tud.
Szöke lányka! jöszte, jöszte;
Két szívünk van, adjuk össze.
Vond ki a nagy távolságot,
Szébb itt a lét, majd meglátod.
A lejtőtől félni nem kell:
Óvlat mind a két kezemmel.
És ha erőd ellankadna,
Gondolj az én vonzalmamra.
S im remegve száll le inda
Karjaival karjaimba,
Nem bukott el, nem is nyílt el,
Ölemba hullt tiszta szívvel
És megosztva kis világom:
Hátvány lett a boldogságom.

Közönség köréből.*

A faiskolák ügye.

Lapunk 42-ik számában a homoródjárasi faiskola ügyében Szathmári Miklós derzsi tanítótól egy cikket közöltünk, melyben Sándor Lajos faiskola felügyelő biztos is érintve volt. A cikkre lapunk 45-ik számában felelt Sándor Lajos felügyelő s felhívja cikkkezőt, hogy állításainak valóságát előljárással bizonyítványon bizonyítsa. A hiteles bizonyítvány, mely cikkének állítása mellett tanuskodik a következő:

Előljárási bizonyítvány.

Alattírt község előljárása hivatalosan bizonyítja, miszerint Szathmári Miklós Derzsi községi faiskola kezelő ur 10 év óta a gyümölcstermelés, selyemtermelés és méhészet fejlesztése érdekében, a fatermesztés ügyében, kiváló buzgóságot és szakavatottságot tüntetett fel; ugyanis irt idő alatt évente mintegy 200 drb alma és körte oltványt bocsátott az egyesek rendelkezésére s a község belterületén levő közhelyekre mintegy 150 drb alma és körte oltványt ültetett, sőt a községnek egy majdnem használhatatlan 2 holdnyi külterületét kiváló sikerrel gyümölcsösnek átalakította; a közbirtokosság legelőin levő vadonczokból szintén 100 drb nemes fát állított elő s a méhészet érdekében több ezerre menő akáczfát osztott szét és ültetett ki kőztemetőink s más nyilvános helyeinkre, valamint a selyemtenyésztés érdekében az eperfát pár év előtt faiskolájába bevezetvén, jelenleg több ezerre menő eperfa csemetéje áll rendelkezésre; s alma és körte oltványja 200 drb egy és két éves gyönyörűen fejlett vadonczok alatt, melyeket az iskolás gyermekek oltanak, kiket a fatermesztés és nemesítés elsajátításában kiváló buzgósággal és eredménynyel vezet; miért is nevezett tanító urat a nagymélt.

* E rovat alatt helyet adunk minden közérdekű fel- szólásnak, de a felelősség a beküldőt illeti. Szerk.

m. kir. földmivélsügyi miniszter ur által kiosztatni szokott jutalomban leendő részesítés végett leg- melegebben és legjobb lelkiismeretünk szerint fej- ajánljuk.

Kelt Derzs, 1896. június 20.

Farkas József, (P. H.) Kovács Lajos,
körjegyző. k. főbíró.

Sándor Gergely,
unitárius pap.

Minthogy pedig a további vitát fölösleges- nek tartjuk, részünkről a két fél vitáját befejezett- nek tekintjük.

Szerkesztői üzenetek.

Farkas Zsigmond és Nagy Miklós Székely-Ke- resztur. A beküldött válasz térszúke miatt jövő számunkra maradt.

Farkas József körjegyző Derzs. Mult számunk- ban közölt „Artézi kut Derzsbén” cz. hírünkre küldött korrigáló sorainak alapja nincs, mivel ott csak az érdem van elismerve. A hír beküldője ala- posan ismeri az ottani viszonyokat s megvagyunk győződve, hogy ok nélkül nem írta azt. A szerény- ség szép dolog s a mellett megmaradva, további sikeres munkát óhajtunk.

HIVATALOS RÉSZ.

Sz.: 25172—96. alisp. Udvarhely város pol- gármesterének és valamennyi község előljárása- gának. Közhirrététel végett értesitem, hogy Kis- Küküllőmegye Hétur községe a marha száj- és körömfájás miatt zárlat alá helyeztetett. Székely- Udvarhelyt, 1896. november hó 15-én. UGRON JÁNOS, alispán.

Sz.: 25343—96. alisp. Harcászati lögyakor- lat. A megyei katonai parancsnokság folyó hó 25-én — kedvezőtlen idő esetén 26-án — d. e. 8 óráig 10 óráig a Mondóhegy, patakfalvi Csere, Lőrinczbükk teteje és a Vörösmart között harcászati lögyakorlatot fog tartani. Figyelemtetem a közönséget, hogy a jelzett időben a megnevezett vidéktől saját érdekében tartsa távol magát. Székely-Udvarhelyt, 1896. évi november hó 16-án. Ugron János, alispán.

Sz.: 25000—896. alisp. Udvarhely város pol- gármestere és valamennyi község előljárása- gának. Közhirrététel végett értesitem, hogy Kis- Küküllőmegye Gógán községben a marha száj- és körömfájás miatt zárlat lett elrendelve. Székely- Udvarhelyt, 1896. november 15-én. Ugron János, alispán.

Sz.: 24900—96. alisp. Udvarhelyvármegye alispánjától. Valamennyi község előljárá- sának és valamennyi községi és körjegyzőnek. Belügy- miniszter ur ő nagyméltósága ide 85046. sz. a.atti magas intézkedéssel elrendelte, hogy miké az állami népiskolai tanítók az állam pénztárából, ugy a községi tanítók is a községi pénztárák ter- héré a kör- és járási tanítói gyűlések alkalmával 1—1 frt napidíjban részesíttessenek és vagy meg- felelő fuvardíjjal, vagy természetbeni fuvaral láttassanak el; elrendeli továbbá, hogy az ezen napi és fuvardíjakra szükségelt összegek a közsé- gek költségvetési előirányzatába minden évben felvéttessenek. Minthogy vármegyénk területén egy korábbi közgyűlési határozat alapján ugy a községi, mint a felekezeti tanítók a községek ré- széről a jelzett kedvezményekben már évek óta részesíttettek, ez alkalommal csak arra kötelezem a községeket, hogy a tanítói napi és fuvardíjakat költségvetési előirányzataikba mindig vegyék fel. Megjegyzem, hogy ezen rendelkezésemet a vár- megyei számvevősséggel is közöltem. Székely- Udvarhelyt, 1896. november hó 13-án. Ugron János, alispán.

Sz.: 25650—896. alisp. Udvarhely város polgármestere és valamennyi községi előljárása- gának. Közhirrététel végett értesitem, hogy Kis- Küküllőmegye Kerelő Szent-Pál községben s marha száj- és körömfájás miatt a zárlat elrendel- tetett. Székely-Udvarhelyt, 1896. november 19-én. Alispán helyett Jakab Gyula, főjegyző.

Nyilt-tér.*

„Az ártatlannak a főreáliskola ifjusága.”

Fogadja a székelyudvarhelyi m. kir. állami főreáliskola ifjusága mély részvételeért és nemes tetteért ez uton halás köszönetünket.

Kelt Homoródon, 1896. november 19-én.

Az ártatlan ávát gyászoló
nagyszülők stb.

* Az e rovatban megjelent közleményekért nem vállal felelősséget a szerk.

Szám: 2357—896. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az oklándi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Pünköszt Gézáné Roédiger Emma végrehajthatónak, Barabás Albert karácsonfalvi lakos végrehajtást szenvedő elleni 25 frt 91 kr tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az árverést az oklándi kir. járásbíró területén lévő Homoród-Karácsonfalva község határán fekvő homoródkarácsonfalvi 6. sz. tjlkben foglalt A 7 8. hr. sz. kőház és udvartér 400 frt, 9 hr. sz. házikert 4 frt, továbbá az 513. sz. tjlkben foglalt A 7 3. hr. sz. faház és udvartér 160 frt, 4/1. hr. sz. kert 16 frt, 4/1. hr. sz. kert 16 frt, 5 hr. sz. faház (kert) 2 frt, 6 1/2. hr. sz. kert 10 frt, 691 1/2, 694., 695., 696., 697., 698., 699., 700., 701., 702., 703., 704. hr. sz. kert 144 frt, összesen tehát 752 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1896. évi december 4-ik napjának d. e. 9 órákor Homoród-Karácsonfalva község házában megtartandó nyilvános árverésen, a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10, 10/100-át vagyis 75 frt 20 krt és pénzben, vagy az 1881. LX. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában megjelölt óvadékképes érték-papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerőnyvt átszolgáltatni.

Kir. j. bíróság, mint tkvi hatóság.
Okládon, 1896. július hó 2-án.

Gidófalvy Benedek, kir. aljbíró.

Fogban szenvedők figyelmébe!

Tisztelettel hozzuk Székely-Udvarhely és vidéke művelt közönségének tudomására, hogy minden kényelemmel berendezett, a legkényesebb igényeket is kielégítő ideiglenes

Foggyógyászati termünket

Sepsi-Szentgyörgyről ide helyeztük át és ajánljuk magunkat, minden a fogászatba vágó munkák sikeres elkészítésére.

➡ **Műfogak szájpaddal nélkül!** ➡

Műfogak, arany, kautsuk és celluloid alapon.

Blombálás: **arany, ezüst, platin, üveg és cement** anyaggal.

➡ **Foghuzás érzéstelenítéssel minden fájdalom okozás nélkül.** ➡

Jutányos árak!! Hivatalnokok és családjaik 40% engedményben részesülnek.

Lakás: Schnapek-szálloda 2—3. szám.
Tartózkodás december hó 23 ig.

B. bizalmukat kéri

Dr Huszár és Wellner
specz. fogászok.

Sz.: 1853—896.

Árverezési hirdetmény.

Vécze község elöljárósága által ezennel közhírré tétetik, hogy a község tulajdonát képező 12 holdnyi területű Hajagos-völgyi erdő 25—40 éves faterméke, egészen tarvágásra folyó évi november hó 27 én délelőtt 10 órákor a legtöbbet ígérőknek illetőleg ígérőnek, el fog adatni.

Árverezési feltételek a székelykereszturi járás főszolgabírói és a véczei körjegyzői irodában megtekinthető.

Kelt Véczén, 1896. november hó 14-én.

Tóth István, közs. bíró. Szent Károly, körjegyző

Nyomatott a kiadótulajdonos: Betegh Pál könyvnyomdájában, Székely-Udvarhelyt. 1896.

FIATFALVI GAZDASÁG, SZESZGYÁR ÉS VÁMÖRLŐ GŐZMALOM.

Eladó:

3—400 szekér takarmányrépa, ugy nagyban, mint kicsinyben mmként 50 kr, azaz szekere 2 frt 50 krtól 3 frtig.

91 fokos szesz egész 60—70 hl. hordóban 100 liter fok 52 kr, 100 literen felül kisebb mennyiség 53 kr.

Ajánlatik:

Örlés csak annyi vámmal, mint a vízi malmok. Mindennap reggeli 4 órától

Megvételik:

Törökbuza 60 kr vékája, vagy 4 frt 10 kr métermázsója, bármikor átvételik. Értekezheti a tulajdonos vagy megbizottaival Fiafalván.

A TEUTSCH-féle Kaphatók BOROK Székely-Udvarhelyen Gál Jánosnál.

➡ **A sósborszeszek királya egy üveg 40 kr.** ➡

Dr Wagner Vilmos gyógyszerész

Sós-borszesze,

mint kitűnő gyógyhatású gyógyszer, minden eddig forgalomban levőket felülmúlja, s különösen esuzos hűlős idegbajos stb. bántalmak ellen nagyon ajánlható.

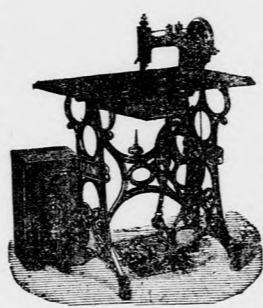
➡ **Egy üveg ára 40 kr.** ➡

Székely-Udvarhelyt kapható: Steinburg Ottó, Bagó Gyula, Farczádi Károly, Máihé János és Gergely János uraknál, Székely-Kereszturt: Gergely János urnál.

➡ **A sósborszeszek királya egy üveg 40 kr.** ➡

Gyors hatású gyógyszer.

Fülmulhatatlan gyógyhatású.

ÁLLANDÓ NAGY RAKTÁR

a legjobb minőségűnek ismert

Singer varrógépekből.

Az „ADRIA“ magyar és Gritzner „durlachi“ világhírű varrógéppárrakkal feltűnő olcsó árakban, részletfizetésre is!

➡ **Feltétlen jótálás mellett.** ➡

Nagy választék vadászfegyverek, flóbert és forgópisztolyokban.

➡ **lábatlanli ezementgyár főraktára.**

Építéshez vasgerendák, kulcsvasak, épület vasalások, tető lemezek a legolcsóbb árakban és gyorsan szállítanak.

Gyertyánffy Jónás fiai

vaskereskedése Székely-Udvarhelyt.

Előfizetési d
évre 1 frt. Eg
évre 3 frt —
(Bet
Megjeli

A »S
közigazdas
lapunk 18
nek: deoze
Nem
melyet a k
kitűzött o
lagosan s
hez, mely
városunk
mellett le
nagy köz
tegye leh
sunk egy
Ugy
kötelessé
mát segít
ez e tek
Kérjük t
közönség
zagnótló

Elő
Eg
Fél
Neg
Pa
Kü
Az
még hátr
egyenlité
dast sze
intézend
Tis

A
lás me
1894-be
miniszt
czokul
maztas

E
vész sz
gadja
lamosz
E
csendr
vágya
ég éjs
jától p
hogy
ezerny
I
zom,